

59A 42/2014

Advokátní kancelář

Mgr. Stanislav Hykyš, advokát

LUSTRUM
30-05-2014

NEPROCHÁZÍ

11. 20

Krajský soud v Ústí nad Labem
pobočka v Liberci
U Soudu 540/3
460 72 Liberec

doporučeně

V Pardubicích dne 28.5.2014

Krajský soud v Ústí nad Labem pobočka LIBEREC	
DOŠLO	30-05-2014
krát. 6	pl. 2
Kolky za _____	

Žalobce: Sdružení Stop Genocidě
IČ: 22727981
se sídlem Praha 5, Hlubočepská 85/64

Zastoupen: Mgr. Stanislavem Hykyšem, advokátem
se sídlem Zelená 276, 530 03 Pardubice

Mgr. Stanislav Hykyš
advokát
Zelená 267 • 530 03 Pardubice
IČ: 760 67 742

Žalovaný: Městský úřad Chrastava
se sídlem nám. 1. máje 1, 463 31 Chrastava

Opravný prostředek podle ust. § 11 odst. 3 zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím proti rozhodnutí žalovaného zn. 3756/2014 ze dne 14.5.2014 o zákazu shromáždění

✓ Dvojmo

Přílohy:

- ✓ - plná moc
- ✓ - osvědčení o plátcí DPH
- ✓ - stanovy žalobce s doložkou o registraci
- ✓ - ohlášení shromáždění s přílohami
- ✓ - stejnopis rozhodnutí žalovaného

I.

Žalobce řádně a včas ohlásil u žalovaného konání shromáždění: *Demonstrace na zastavení umělých potratů, během které probíhá petiční akce, jejíž nedílnou součástí jsou vysvětlující informační panely*, a to:

- 23. května a 26. května 2014 od 11:00 do 17 hod. na náměstí 1. máje v Chrastavě.

Důkaz: - ohlášení shromáždění s přílohami

II.

Žalovaný dne 14.5.2014 vyvěsil na úřední desce rozhodnutí zn. 3756/2014 ze dne 14.5.2014, kterým shromáždění zakázal.

Jako důvod žalovaný uvedl, že používané panely svým drastickým a hrubě zhkerslujícím vyobrazením nad jakoukoliv přijatelnou míru

- směřuje k rozněcování nenávisti a nesnášenlivosti,
- dopouští se hrubé neslušnosti,
- zobrazují nacistické symboly a stavějí je nechutným na roveň činnosti, která je je v českém právní řádu legální (potraty), dokonce označují tuto legální činnost za genocidu.

Tyto důvody dle žalovaného znásobuje to, že přímo na náměstí 1. máje sídlí hlavní budova Základní školy 1. máje, dětem nelze ve vstupu do tohoto veřejného prostoru zabránit. Přímo přes náměstí procházejí děti i z jiné školy a náměstí je velmi oblíbeno i seniory.

Žalovaný srovnal pořadatele a účastníky shromáždění se sektářskými fanatiky.

Důkaz: - kopie rozhodnutí žalovaného

III.

Zákaz shromáždění je nezákonný a nebyly dány důvody k zákazu.

1. Předně nutno zdůraznit, že v demokratickém právním státě (po roce 1989) je čl. 19 Listiny základních práv a svobod č. 2/1993 Sb., zaručeno právo pokojně se shromažďovat.

Čl. 17 Listiny dále: zaručuje svobodu projevu a právo na informace. Každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu. Cenzura je nepřipustná.

Pojmovou součástí a účelem práva shromažďovacího je právo svobody myšlení a svobody projevat vlastní názor, zaručených čl. 10 evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod č. 209/1992 Sb., a čl. 17 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, jež zaručuje svobodu projevu a právo na informace a právo vyjadřovat své názory

slovem, písmem, tiskem, **obrazem** nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu.

Informační panely projevují názor, že ve společnosti a v právním řádu ČR není respektována ústavní záruka ochrany nenarozeného života podle čl. 6 odst. 1 Listiny základních práv a svobod respektována č. 2/1993 Sb.

Stále je platná právní úprava z doby protiprávního a zavrženíhodného komunistického režimu (k tomu zákon č. 189/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu) před rokem 1989, a to v zákoně č. 66/1986 Sb., o umělém přerušení těhotenství. Citovaný zákon stále umožňuje bez dalších podmínek usmrtit nenarozené dítě („uměle přerušit těhotenství“) nepřesahuje-li těhotenství 12 týdnů, a to pouze na žádost matky.

Pokud informační panely vyvolaly v minulosti negativní reakce, nebyly v této podobě použity samoučelně, ale byly použity v rámci morálního kontextu a společenské diskuse o otázce interrupcí, ke které informační panely vyjadřovaly názor členů a příznivců Sdružení Stop genocidě.

Kontext, ve kterém jsou uvedené záběry na informačních panelech prezentované, jednoznačně odsuzují násilí páchané na člověku (ve všeobecnosti) a v žádném případě nepropagují násilí, ani nepředstavují hrubé zneuctění lidské důstojnosti nebo popírání lidských práv.

Informační panely prezentované na veřejnosti během konání obou shromáždění, obsahují vizuální zobrazení, která nejsou v rozporu s elementárními principy morálky, etiky či lidské důstojnosti, ani nesměrovala k porušování práv jiných. Naopak, tato vizuální zobrazení obhajovala lidskou důstojnost před násilím jako takovým.

Skutečnost, že informační panely prezentují odlišný názor na společenskou přijatelnost umělého přerušení těhotenství, než je ta, ze které vychází právní úprava platná v České republice, a kterou sdílí většina společnosti, neodůvodňuje zásah do svobody projevu.

Forma a obsah uplatněné svobody projevu, prostřednictvím těchto informačních panelů, neútočí urážlivým anebo znevažujícím způsobem na osoby, které mají na problematiku interrupcí jiný názor, ani nebyla způsobilá vzbuzovat u nich vážnou obavu z porušování jejich práv.

Skutečnost, že výkon svobody projevu prostřednictvím předmětných informačních panelů byl do určité míry provokativní, není dostatečným důvodem omezování této svobody.

Tomu přisvědčuje i judikatura Evropského soudu pro lidská práva, podle které je svoboda projevu jedním ze základních pilířů demokratické společnosti a jednou ze základních podmínek jejího pokroku a seberealizace každého jednotlivce. Ve smyslu čl. 10 Úmluvy č. 209/1992 Sb., požívá svoboda projevu ochrany nejenom, pokud jde o informace anebo myšlenky, které jsou přijímány pozitivně a považovány za indiferentní, ale i tehdy pokud jde o informace a myšlenky, které provokují, šokují či znepokojují.

-4-

Uvedený článek Úmluvy chrání nejenom obsahovou podstatu vyjadřovaných informací a myšlenek, ale také formu, ve které jsou prezentované. Z této ochrany existují výjimky uvedené v čl. 10 odst. 2 Úmluvy, které však musí být interpretovány restriktivně (k tomu např. rozhodnutí Nilsen a Johnsen v. Norsko, č. 23118/93, rozhodnutí Feldek v. Slovenská republika, č. 29032/95).

Ve sféře politických projevů a společenské debaty o otázkách veřejného zájmu je přitom prostor k úvaze státu, resp. orgánů veřejné moci, týkající se omezení svobody projevu malý (k tomu např. rozhodnutí Sürek v. Turecko, č. 26682/95).

Otázka umělého přerušení těhotenství a jeho právní úprava je nepochybně legitimním tématem společenské veřejné diskuze – otázkou všeobecného, veřejného zájmu. Zároveň je zřejmé, že jde o téma ve své podstatě kontroverzní, vyvolávající emoce jednotlivých názorových skupin a pravděpodobně i v budoucnosti polarizující společnost vzhledem na výrazný etický, morální, hodnotový a světonázorový kontext, v rámci kterého dochází k formulování postojů k této problematice.

V demokratickém právním státě je svobodná diskuze a konfrontace názorů ve věcech všeobecného zájmu nevyhnutelnou součástí svobody a tvorby politické vůle a v konečném důsledku se může projevit v procese tvorby zákonů.

2. Žalobce odkazuje na jednoznačné závěry Nejvyššího správního soudu, vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 48 2012 – 14 ze dne 31.5.2012, ve kterém byla řešena otázka, zda totožné informační panely použité žalobcem při shromáždění byly pohoršlivé.

Nejvyšší správní soud dospěl v citovaném rozsudku č.j. 7 As 48 2012 – 14 ze dne 31.5.2012 k jednoznačnému závěru:

„S ohledem na shora uvedené je tedy třeba jednání účastníka řízení hodnotit jako vedené legitimními důvody a na daném místě a vůči tam se nacházejícím adresátům činěné přijatelnou, i když šokující formou. Uvedené jednání proto vůbec nelze považovat za nemravné, natožpak za nemravné kvalifikované, tj. objektivně pohoršlivé pro většinu společnosti.“

Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku vyslovil ohledně předmětných informačních panelů tyto další závěry:

„Podle čl. 17 odst. 1, 2 a 3 Listiny jsou svoboda projevu a právo na informace zaručeny. Každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu. Cenzura je nepřipustná. V odst. 4 citovaného článku jsou pak stanoveny velmi striktní meze pro možné omezení tohoto základního práva: Svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti. Jak uvedl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 3. 4. 2012, č. j. 6 As 26/2010 – 101, bod 27, *www.nssoud.cz*, „*jakkoli je svoboda projevu zařazena mezi základní práva politická,*

5

její věcný rozsah je zcela univerzální. Zahrnuje právo šířit nejen informace politické povahy, ale i informace charakteru komerčního, zveřejňované za účelem dosažení zisku. Omezení svobody projevu je (jak v rovině informací nekomerčního, tak komerčního charakteru) možné jen a pouze tehdy, je-li to nezbytné, tj. zcela nutné, pro zajištění určitých ústavně chráněných hodnot taxativně vymezených v čl. 17 odst. 4 Listiny. Ústavně konformní výklad omezení svobody projevu tedy musí vycházet zejména z toho, že pro konkrétní omezení musí být ústavně legitimní důvod nacházející svůj odraz ve striktně definovaných důvodech podle čl. 17 odst. 4 Listiny a že dané omezení je zejména ve svém obsahu, rozsahu a intenzitě proporcionální právu či ústavní hodnotě, které jsou jím chráněny.“ Ke svobodě slova a v rámci ní k vyjadřování kritických hodnotících soudů Nejvyšší správní soud vyslovil v rozsudku ze dne 5. 5. 2010, č. j. 7 As 23/2010 – 73, č. 2110/2010 Sb. NSS, s odkazem na nálezný Ústavního soudu ze dne 17. 7. 2007, sp. zn. IV.ÚS 23/05 (www.usoud.cz), že „při kritice veřejné záležitosti platí presumpce, že jde o kritiku dovolenou. Pokud jde o hodnotící soudy, i přehánění a nadsázka, byť by byly i tvrdé, nečiní samy o sobě projev nedovoleným. Ani nepřipadnost názoru kritika z hlediska logiky a jeho podjatost nedovolují samy o sobě učinit závěr, že vybočil z projevu, který lze označit za fair. Pouze v případě, že jde o kritiku věci či jednání osob vystupujících ve věcech veřejných, která zcela postrádá věcný základ a pro kterou nelze nalézt žádné zdůvodnění (paušální kritika), je třeba ji považovat za vybočující z fair projevu. Přitom je třeba vždy hodnotit celý projev uskutečňující se ve formě určitého literárního či publicistického či jiného útvaru. Nikdy nelze posuzovat pouze jednotlivý, z kontextu vytržený, výrok nebo větu.“ Podobně Ústavní soud v usnesení ze dne 19. 4. 2004, sp. zn. IV. ÚS 606/03, konstatoval, že „svoboda projevu, jak je zajištěna v odstavci 1 čl. 10 Úmluvy, tvoří jeden z nejpodstatnějších základů demokratické společnosti, skutečně jednu ze základních podmínek pro její rozvoj a pro seberealizaci jednotlivce. Ustanovení čl. 10 odst. 1 Úmluvy, podléhající omezení stanovenému v odstavci 2 citovaného článku Úmluvy, je aplikovatelný nejenom na "informace" nebo "ideje", které jsou vnímány příznivě či neutrálně, ale také na ty, které uráží, pohoršují, šokují, rozrušují - stát nebo jakoukoliv část populace. Takové jsou požadavky pluralismu, tolerance a snášenlivosti či velkorysosti, bez níž není "demokratické společnosti" (viz rozsudek ESLP ve věci Handyside, 1976). Ti, kteří vytvářejí, vykonávají, rozšiřují nebo vystavují umělecká díla, přispívají k této výměně idejí a názorů, což je neodmyslitelné od demokratické společnosti. Z těchto důvodů je také závazek státu nezasahovat přehnaně do svobody projevu zakotven v ústavní rovině.“

Při posuzování, zda uplatnění svobody vede k veřejnému pohoršení, je třeba pečlivě zhodnotit povahu projevu, tedy zejména jeho obsah a formu a dále kontext, v němž je učiněn. V první řadě je absolutně vyloučen jakýkoli postih za vzbuzení veřejného pohoršení podle ust. § 47 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích jen tím, že by se jiní lidé dozvěděli, že určitá osoba si něco z pohledu těchto jiných lidí pohoršlivého (odporného, odpudivého, nemístného, nehorázného, nepřijatelného, nemorálního, nelidského, zcela vybočujícího z mezí obvyklých názorů apod.) myslí či že má na něco určitý názor, který může být obecně vnímán jako takto pohoršlivý. Svoboda myšlení a svědomí je totiž absolutním a ničím neomezitelným právem (viz díkce čl. 15 odst. 1 věty první Listiny), přičemž postihovat lze, a to jen ve striktních mezích čl. 17 odst. 4 Listiny, pouze některé vnější projevy určité myšlenkové orientace či náhledu na určité otázky vyvěrajícího ze svědomí učiněné tím, kdo tuto orientaci či tento náhled zastává. Za vzbuzující veřejné pohoršení tak mohou být považovány jen projevy jednotlivce samotného ve vnějším světě, které svým obsahem, formou nebo kontextem či kombinací uvedených

charakteristik intenzívně narušují mravnost. Navíc ne každé intenzívní narušení mravnosti bude možno považovat za vzbuzující veřejné pohoršení. Sleduje-li projev cíl vzbudit svojí formou, intenzitou či obsahem pozornost jiných lidí a upřít ji k určité z ústavního hlediska legitimní otázce či záležitosti (zejména otázce obecného zájmu, ale ne nezbytně jen takové), lze provokaci založenou na vyvolání určitého mravního rozhořčení ve veřejnosti považovat za přípustnou, takže o vzbuzení veřejného pohoršení nepůjde. Vždy záleží na konkrétních okolnostech a na pečlivém vážení zamýšleného cíle projevu, jeho obsahu, formy, toho, jakým lidem byl určen (jakého věku, jaké rozumové a mravní vyspělosti), jak skutečně projev působil na tyto lidi, a obecném kontextu, v jakém byl učiněn, např. byl-li učiněn v souvislosti s událostí, u níž je spravedlivé požadovat zvýšenou mírou důstojnosti, piety či zdrženlivosti v projevech určitého druhu, např. na pohřbu.

Přesně o takový případ se jedná v dané věci. Přípustnost umělého ukončení těhotenství je typickou otázkou obecného zájmu, na níž mají lidé velmi protichůdné názory. Vzhledem k tomu, čeho se uvedená otázka dotýká (rozsahu a obsahu práva na život počatého, ale ještě nenarozeného, dítěte, viz čl. 6 odst. 1 věta druhá Listiny), je zcela přirozené, že postoje řady lidí k této otázce jsou formovány intenzívními důvody či pocity vyvěrajícími z jejich morálního či náboženského přesvědčení, ze základních životních hodnot, které zastávají, či z jiných důvodů často velmi niterné povahy, a přitom pro jejich jednání velmi významných. Povaha uvedené otázky tedy přímo vybízí k ostrým a ve své podstatě neřešitelným kontroverzím, jak ji společensky regulovat. Jednotlivci proto mají právo hájit své přesvědčení v otázkách tohoto typu intenzívními a často i šokujícími či „pobuřujícími“ způsoby a působit tak na jiné lidi ve snaze prosadit svůj názor na uvedenou otázku. Samozřejmě jen a pouze v případech, že zůstanou u uplatňování svobody projevu a neuchýlí se k nedovoleným, např. násilným či fyzicky nebo intenzívně psychicky obtěžujícím způsobům prosazování vlastního přesvědčení.

Stěžovatel tedy účastníku řízení vytýkal zejména formu, kterou pro vyjádření svého názoru použil. Krvavé a drastické fotografie či jiná obdobná zobrazení, ač mohou být jistě někdy považovány za jsoucí za hranicí dobrého vkusu a ačkoli jejich zhlédnutí leckdy může vyvolávat nepříjemný pocit, však obecně nelze považovat za intenzívně nemravné. Násilné krvavé scény se běžně a zcela legitimně objevují ve výtvarném umění (a to již po staletí), kinematografii (lze dokonce uvažovat o jisté estetice „krváku“ a v něm zobrazovaného fyzického násilí, např. v akčních filmech), zpravodajství či dokumentaristice (např. filmy o holocaustu, zločinech komunistických režimů, záběry z nejrůznějších krutých občanských válek či etnických čistek aj.).

Zobrazení krvavých zranění či násilných a v určitém ohledu odpudivých scén se nevyhne ani některým druhům sportovních přenosů, např. některé bojové sporty. Účastník řízení odpudivé fotografie použil k demonstraci a k vizuálnímu šokování v rámci své přesvědčovací kampaně, v níž vyjadřoval vyhraněný odpor k umělému ukončení těhotenství.

Z jeho pohledu měly uvedené výrazové prostředky upozornit na to, že umělé ukončení těhotenství je svým způsobem násilné usmrcování lidí, stejné jako v řadě jiných hrůzných případů politických či etnických masových vraždění, které jsou společností odsuzovány, zatímco umělé ukončení těhotenství je legální. Jeho přesvědčení, jakkoli s největší pravděpodobností není veřejností v České republice obecně sdíleno, je

7-

legitimním názorem, který má právo hlásat a k jehož propagaci tedy může užít i velmi provokativních metod.“

Důkaz: - rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 48 2012 – 14 ze dne 31.5.2012

3. Žalovaný přistoupil k zákazu shromáždění zcela účelově, bez konkrétních důvodů.

Nám. 1. máje v Chrastavě je rozlehlé, přičemž žalobce jednoznačně v oznámení shromáždění do ortofotomapy popsal, že panely budou umístěny nikoliv před základní školou a rovněž, že zobrazení panelů bude opačným směrem, než základní škola.

Žalovaný rovněž v ohlášení shromáždění výslovně požádal o to, aby vzhledem k drastické skutečnosti potratů zobrazených na panelech, žalovaný zakázal prohlídku panelů osobám mladším 15 let.

Z uvedeného vyplývá, že žalobce učinil veškerá možná opatření, aby nemohlo dojít k tomu, že by s panely byly konfrontovány osoby žáci základní školy.

Přesto žalovaný přistoupil k zákazu shromáždění, a to z nepřezkoumatelných a vágních důvodů, pro které by bylo možné zakázat jakékoliv shromáždění, na území kterékoliv obce v České republice.

Je na žalovaném jako příslušném obecním úřadě, aby konání shromáždění umožnil, a to případně za použití adekvátních organizačních opatření. V žádném případě však žalovaný není oprávněn shromáždění takto účelově a apriorně zakázat.

Nesouhlas, či neporozumění žalovaného k legitimní snaze jiných občanů - odsuzovat jev umělých potratů, není důvodem shromáždění zakázat a mařit jeho konání a pořadatele a účastníky přirovnávat k sektářským fanatikům.

IV.

Na základě výše uvedeného žalobce žádá, aby soud poskytl ústavně zaručenému právu shromážděvacímu ochranu a aby

rozsudkem,

zrušil rozhodnutí žalovaného zn. 3756/2014 ze dne 14.5.2014 a žalovanému uložil povinnost nahradit žalobci náklady řízení.

Sdružení Stop Genocidě